

Regeringens proposition

2015/16:20

Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen med anledning av Försvarsexportmyndighetens avveckling

Prop.
2015/16:20

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 1 oktober 2015

Stefan Löfven

Peter Hultqvist
(Försvarsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Med anledning av att Försvarsexportmyndigheten ska avvecklas den sista december 2015, behöver vissa ändringar göras i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, förkortad OSL). I propositionen föreslås att Försvarsexportmyndigheten tas bort från bestämmelserna i 19 kap. 3 § och 31 kap. 16 § OSL. Det föreslås vidare en övergångsbestämmelse i OSL om att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före ikraftträdandet. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Allmänna utgångspunkter	6
4.1	Bakgrund	6
4.2	Nuvarande regler	7
5	Försvarexportmyndigheten tas bort från offentlighets- och sekretesslagen	7
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	8
7	Konsekvenser av förslagen	9
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian	10
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	11
Bilaga 3	Förteckning av remissinstanserna	14
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 1 oktober 2015	15

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

2 Lagtext

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 3 § och 31 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

3 §¹

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Begreppet tjänst omfattar inte arbete som för en myndighets behov utförs av dess egen eller någon annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 5 a kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, 5 a kap. 11 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller 6 kap. 11 § lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande en handling som anger villkoren i ett slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk,

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande en handling som anger villkoren i ett slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk,

¹ Senaste lydelse 2013:314.

Försvarets materielverk och *Försvarexportmyndigheten samt* i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

Försvarets materielverk och i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

Prop. 2015/16:20

31 kap.

16 §²

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden när denne i annat fall än som avses i 1 § första stycket, 2–4 och 12 §§ har trätt i affärsförbindelse med en myndighet, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande en handling som anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och *Försvarexportmyndigheten samt* i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande en handling som anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 2011:1574.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen har i vårändringsbudgeten för 2015 (prop. 2014/15:99) beskrivit sin inriktning för exportstödsverksamheten inom försvarsområdet. Inriktningen innebär att Försvarsexportmyndigheten (FXM) ska avvecklas och upphöra som myndighet den 31 december 2015. Den exportstödjande verksamheten planeras i viss utsträckning överföras till Försvarets materielverk (FMV). Riksdagen beslutade vårändringsbudgeten den 16 juni 2015 (bet. 2014/15:FiU21, rskr. 2014/15:255). Försvarsdepartementet har upprättat en promemoria med anledning av de ändringar som behöver göras i bl.a. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, förkortad OSL). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning av remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Försvarsdepartementet (dnr Fö 2015/00933/RS).

Lagrådet

Genom den föreslagna ändringen tas Försvarsexportmyndigheten bort från OSL som en nödvändig följd av att myndigheten avvecklas. Lagförslaget är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande har därför inte inhämtats.

4 Allmänna utgångspunkter

4.1 Bakgrund

Försvarsexportmyndigheten (FXM) inrättades under 2010 och påbörjade sin verksamhet den 1 augusti samma år.

Av förordningen (2010:654) med instruktion för Försvarsexportmyndigheten framgår att myndigheten ska bedriva exportrelaterad verksamhet inom försvarssektorn genom att genomföra allmänt exportfrämjande åtgärder för internationella marknader och organiserade aktiviteter vid särskilda exportsatsningar. FXM ska också ansvara för försäljning och upplåtelse av sådan materiel hos myndigheter inom försvarssektorn som inte längre behövs för statens verksamhet eller blivit obrukbar. I denna uppgift ingår att, efter särskilt bemyndigande från regeringen, företräda staten vid förhandlingar och ingående av internationella överenskommelser, och även i övriga fall företräda staten vid förhandlingar och ingående av överenskommelser och avtal. Den exportrelaterade verksamheten liksom försäljnings- och upplåtelseverksamheten är uppgifter som övertagits från andra myndigheter inom försvarssektorn, främst från Försvarets materielverk (FMV).

Av FXM:s instruktion framgår vidare att myndigheten ska bedriva sin verksamhet så att den bidrar till försvarets långsiktiga materielförsörjning eller i övrigt är till fördel för svensk försvars- och säkerhetspolitik. Verksamheten ska bedrivas i nära samverkan med Inspektionen för strategiska produkter och inom ramen för gällande riktlinjer för svensk krigsmaterielexport. FXM ska även bistå Regeringskansliet med underlag för internationella förhandlingar. Av regleringsbrevet för FXM framgår att myndigheten ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att det bidrar till ökad transparens inom myndighetens verksamhetsområde.

4.2 Nuvarande regler

I kapitel 19 i OSL behandlas sekretess till skydd för det allmännas ekonomiska intresse. Av 19 kap. 3 § OSL framgår att sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Enligt det fjärde stycket i samma paragraf gäller sekretess för uppgift i en allmän handling i högst tjugo år. Om det är fråga om en handling som anger villkoren i slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk, FMV och FXM samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

I kapitel 31 i OSL behandlas sekretess till skydd för enskild i annan verksamhet med anknytning till näringslivet. För det fall en enskild trätt i affärsförbindelse med en myndighet gäller enligt 31 kap. 16 § OSL sekretess för uppgift om den enskildes affärs- eller driftförhållanden om det av särskild anledning kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Det andra stycket i 31 kap. 16 § har en lydelse som är likartad med den som finns i 19 kap. 3 § fjärde stycket OSL. Sekretess för uppgift i en allmän handling gäller således högst tjugo år. Om det är fråga om en handling som anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk, FMV och FXM samt i kommunal verksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

5 Försvarsexportmyndigheten tas bort från offentlighets- och sekretesslagen

Regeringens förslag: Försvarsexportmyndigheten tas bort från offentlighets- och sekretesslagen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har lämnat förslaget utan invändningar eller instämt i förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Försvarsexportmyndigheten (FXM) har som ovan nämnts bl.a. till uppgift att ansvara för försäljning och upplåtelse av sådan materiel hos myndigheter inom försvarssektorn som

inte längre behövs för statens verksamhet eller blivit obrukbar. Detta är en uppgift som 2010 övertogs från Försvarets materielverk (FMV) och som i samband med avvecklingen av FXM kommer att återföras till FMV. Bestämmelserna i OSL behöver därför ändras på så sätt att Försvarexportmyndigheten tas bort från bestämmelserna i 19 kap. 3 § och 31 kap. 16 § OSL. FMV omfattas redan av bestämmelserna varför någon komplettering med anledning av överföringen av uppgifter inte är nödvändig.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2016. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före ikraftträdandet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens. I bilagan till promemorian har av förbiseende dock ikraftträdandet angetts till den 1 juli 2016.

Remissinstanserna har lämnat förslaget utan erinran eller instämt i förslaget. Krigsarkivet vid Riksarkivet har dock lämnat följande kommentar. Det kan antas att Försvarexportmyndighetens (FXM:s) arkiv till en början inte kommer att levereras till arkivmyndigheten. Riksarkivet får föreskriva om att handlingar från en myndighet antingen införlivas i en annan myndighets arkiv eller att arkivet som helhet överlämnas. Ofta föreskrivs att pågående ärenden och personalakter ska införlivas, medan det övriga arkivet i sammanhållet skick vårdas av den myndighet som övertar verksamheten.

Skälen för regeringens förslag: De föreslagna ändringarna bör träda i kraft när FXM avvecklas, dvs. den 1 januari 2016. Även efter att FXM avvecklats bör det finnas en tillämplig sekretessbestämmelse för de uppgifter och ärenden som funnits hos myndigheten och där handlingarna omhändertagits för arkivering. Det bör därför införas en övergångsbestämmelse som anger att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före ikraftträdandet. För att sekretessen ska omfatta både uppgifter som finns i handlingar och uppgifter som fåtts muntligen i verksamheten eller ärendet utan att skrivas ned bör formuleringen ”uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering” användas.

7 Konsekvenser av förslagen

Prop. 2015/16:20

Förslaget om ändring i OSL medför inga ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser.

Sammanfattning av promemorian

Med anledning av regeringens förslag i Vårändringsbudgeten för 2015 om att Förvarsexportmyndigheten ska avvecklas, behöver vissa ändringar göras i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, OSL) och offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641, OSF). Vissa av Förvarsexportmyndighetens uppgifter kommer att omhändertas av Förvarsets materielverk som har behov av samma sekretesskydd i den övertagna verksamheten som Förvarsexportmyndigheten har haft.

I denna promemoria föreslås att Förvarsexportmyndigheten inte längre ska omfattas av bestämmelserna i 19 kap. 3 § och 31 kap. 16 § OSL. Därutöver föreslås att ordet ”Förvarsexportmyndigheten” byts ut mot ”Förvarsets materielverk” i punkt 132 i bilagan till OSF, med motsvarande ändring i tillhörande sakregister, samt att ”exportfrämjande” byts ut mot ”exportstödjande”.

De föreslagna ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2016.

Det bör införas en övergångsbestämmelse i OSL innebärande att äldre bestämmelser fortfarande ska gälla för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före denna tidpunkt. I OSF bör införas en övergångsbestämmelse innebärande att äldre föreskrifter ska gälla för utredning, planering och stödverksamhet som har utförts av Förvarsexportmyndigheten med avseende på exportfrämjande verksamhet.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs att 19 kap. 3 § och 31 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.**3 §²**

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Begreppet tjänst omfattar inte arbete som för en myndighets behov utförs av dess egen eller någon annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 5 a kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Begreppet tjänst omfattar inte arbete som för en myndighets behov utförs av dess egen eller någon annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 5 a kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig

¹

² Senaste lydelse 2013:314.

upphandling, 5 a kap. 11 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller 6 kap. 11 § lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande en handling som anger villkoren i ett slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och Försvarsexportmyndigheten samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

upphandling, 5 a kap. 11 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller 6 kap. 11 § lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande en handling som anger villkoren i ett slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

31 kap. 16 §³

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden när denne i annat fall än som avses i 1 § första stycket, 2-4 och 12 §§ har trätt i affärsförbindelse med en myndighet, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande en handling som anger

Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden när denne i annat fall än som avses i 1 § första stycket, 2-4 och 12 §§ har trätt i affärsförbindelse med en myndighet, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande en handling som

³ Senaste lydelse 2011:1574.

villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och Försvarexportmyndigheten samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

anger villkoren i ett avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

Prop. 2015/16:20
Bilaga 2

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2016.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter i sådana ärenden och i sådan verksamhet där handlingarna omhändertagits för arkivering före denna tidpunkt.

Förteckning av remissinstanserna

Försvarexportmyndigheten, Försvarets materielverk och Krigsarkivet
(Riksarkivet).

Försvarsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 1 oktober 2015

Närvarande: Statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden Å Romson, Y Johansson, M Johansson, I Baylan, K Persson, S-E Bucht, P Hultqvist, H Hellmark Knutsson, I Lövin, Å Regnér, M Andersson, A Ygeman, A Johansson, P Bolund, M Kaplan, A Bah Kuhnke, A Strandhäll, G Fridolin, G Wikström, A Hadzialic

Föredragande: statsrådet Peter Hultqvist

Regeringen beslutar proposition Ändringar i offentlighets- och sekretesslagen med anledning av Försvarsexportmyndighetens avveckling